

[Indenrigsministeren.]

økonomiudvalget, er udelukket fra medlemskab af dette udvalg.

Da der har været rejst en vis tvivl om, hvorvidt bestemmelserne om kommunalt ansattes adgang til at være medlemmer af økonomiudvalg og stående udvalg omfattede lærere, der jo er tjenestemænd i folkeskolen, finder jeg det rigtigst, at det nu præciseres i loven, at bestemmelserne finder tilsvarende anvendelse på ledere og lærere ved kommunens skole- og undervisningsvæsen.

I forbindelse med, at bestemmelsen om kommunalt ansattes medlemskab af udvalg foreslås ændret, finder jeg det naturligt at nævne, at personer i private erhverv også i visse tilfælde kan være afskåret fra medlemskab af udvalg, hvis sagsområde de har en særlig personlig interesse i.

Såfremt et kommunalbestyrelsesmedlem i en enkelt sag har en væsentlig personlig interesse, følger det af et almindelig anerkendt princip, at det pågældende medlem ikke kan deltage i sagens behandling og afstemning. Herudover antages der imidlertid at gælde en almindelig regel om, at et kommunalbestyrelsesmedlem er afskåret fra at være medlem af et udvalg, når det er åbenbart, at den pågældende regelmæssigt har en privat erhvervsmæssig interesse i oplysningerne i og udfaldet af de sager, som behandles i udvalget.

Jeg anser det for at være af stor betydning, at amtsråd og kommunalbestyrelser er opmærksomme på disse regler.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Niels Mathiasen):

Herved skal jeg tillade mig at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Forslaget har til formål at udbygge mulighederne for at begrænse den varige driftsmæssige forringelse, som kan ramme en landbrugsejendom, der berøres af et stort ekspropriationsanlæg, typisk en motorvej.

Når et sådant anlæg skal gennemføres, må man nødvendigvis beslægtlægge landbrugsjord og gennemskære marker. En landbrugsejendom, der har måttet afstå jord og har fået en motorvej igennem sit måske ideelt beliggende jordtilliggende, vil derved i mange tilfælde

være blevet en mere uhensigtsmæssigt udformet bedrift. Det er klart, at man ved gennemførelsen af et sådant anlæg meget langt tilbage i tiden har haft opmærksomheden henvendt på i videst muligt omfang at undgå en sådan forringelse. Allerede jernbaneforordningen af 1845 foreskrev, at man skulle »tage under overvejelse, hvorledes ... kommunikationen mellem de enkelte grundstykker kunne på hensigtsmæssigste måde bringes i stand«. Der er en lige linje fra denne bestemmelse og til de beslutninger, som i dag træffes om udførelse af landbrugstunneler og andre afhjælpningsforanstaltninger i forbindelse med anlæg af en motorvej eller et andet stort anlæg – foranstaltninger, der kan være bekostelige.

Man har ligeledes på et tidligt tidspunkt været helt opmærksom på, at et mageskifte af afskårne jordstykker mellem berørte ejendomme ville være et virksomt middel til nedbringelse af de ulemper, som påførtes disse ejendomme. Herom siger bemærkningerne til jernbaneforordningen:

»Da der ikke fandtes hjemmel i lovgivningen til at gøre det til pligt for grundejerne at magelægge jordstykker, der ved banens anlæg er fraskårne de respektive jordejendomme, er det fundet rigtigst at søge slige magelæg, så vidt muligt, istandbragte ved landinspektørens og taksatorernes medvirkning, uden at de dog kunne realiseres, når ikke vedkommende dertil give deres samtykke«. Man pålagde således myndighederne en pligt til at søge mageskifte opnået.

Det fremgår heraf, at der intet nyt er i, at man, når et ekspropriationsanlæg skal gennemføres, bestræber sig på i muligt omfang

at placere anlægget på den – set ud fra den enkelte ejendoms synsvinkel – gunstigst mulige måde,

at afhjælpe uundgåelige driftsmæssige ulemper inden for økonomisk forsvarlige rammer samt

at anvende mageskifte som et nyttigt redskab til at nå dette mål.

Det er denne principielle tankegang med den beskrevne dybe rod tilbage i tiden, der ligger til grund for det foreliggende forslag, der som nævnt vil søge at skabe endnu bedre mulighed for, at den gode hensigt kan omsættes i praktiske resultater. Skal jeg kort rubricere de foreslåede ændringer, kan man sige, at den foreslåede ændring i § 13 søger at skabe bedre sikker-